

3 (Sem-6/CBCS) SKT RE 1/2

2024

SANSKRIT

(Regular Elective)

Paper : SKT-RE-6016/6026

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

*Answer either in English or in Assamese
or in Sanskrit*

OPTION—A

Paper : SKT-RE-6016

(Environmental Awareness in Sanskrit Literature)

(সংস্কৃত সাহিত্যত পৰিবেশ সচেতনতা)

UNIT—I

**(Environmental Issues and Importance of
Sanskrit Literature)**

(Marks : 20)

1. Answer the following in brief :

1×3=3

তলত দিয়াসমূহৰ চমুকৈ উত্তৰ লিখাঁ :

**(a) What do you mean by science of
environment?**

পৰিবেশ-বিজ্ঞান বুলিলে কি বুজা ?

24A/608

(Turn Over)

(b) Name two rivers eulogized in the *Rgveda*.

✓ 'ঋগ্বেদ'ত স্তুতি কৰা দুখন নদীৰ নাম লিখা।

(c) How many Mantras are there in the Atharvavedic Bhūmisūkta?

অথৰ্ববেদীয় ভূমিসূক্তত কিমানটা মন্ত্ৰ আছে?

2. What do you mean by Ozone layer?

অ'জ'ন স্তৰ বুলিলে কি বুজা?

3. Write a short note on any one of the following : 5

তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো এটাৰ চমু টোকা লিখা :

(a) Global Warming

ভূমণ্ডলীয় তাপমান

(b) Climate Change

✓ জলবায়ু পৰিবৰ্তন

4. Answer any one of the following questions : 10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Discuss the concept of Mother Goddess Earth as eulogized in the *Atharvaveda*.

'অথৰ্ববেদ'ত স্তুতি কৰা মাতা ভূমিদেৱীৰ অৱধাৰণা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(3)

- (b) Discuss, in detail, the modern challenges and crises of environment.

পৰ্যাবৰণৰ আধুনিক প্ৰত্যাহ্বান আৰু সমস্যাসমূহৰ বিষয়ে
বহুলাই আলোচনা কৰা।

UNIT—II

(Environmental Awareness in Vedic Literature)

(Marks : 30)

5. Answer the following :

1×4=4

তলত দিয়াসমূহৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) In which Maṇḍala of the *Rgveda*, মহদ্ ভল্বম্
has got mention?

‘ঋগ্বেদ’ৰ কোন মণ্ডলত মহদ্ ভল্বম্-ৰ উল্লেখ কৰা হৈছে?

- (b) What is the first creation of God as
mentioned in your Vedic text (*Atharvaveda*,
4.2.8)?

তোমাৰ বৈদিক পাঠ্যত (‘অথৰ্ববেদ’, ৪.২.৮.) উল্লেখ
কৰা অনুসৰি ঈশ্বৰৰ প্ৰথম সৃষ্টি কি?

- (c) Who is God Savitā?

দেৱতা সৱিতা কোন?

- (d) What is *divyā*: *āp*:?

দিব্যা: আপ: মানে কি?

24A/608

(Turn Over)

FC

6. (a) Name two equivalent words for environment as mentioned in your Atharvavedic texts.

✓ অথৰ্ববেদীয় পাঠ্যাংশত উল্লেখ থকা পৰ্যাবৰণৰ দুটা সমাৰ্থক শব্দ লিখাঁ।

- (b) Name four basic elements covered by environment as mentioned in the *Aitareya Upaniṣad* (3.3)

‘ঐতৰেয় উপনিষদ’ (৩.৩)ত উল্লেখ কৰা, পৰ্যাবৰণৰ চাৰিটা উপাদানৰ নাম লিখাঁ।

- (c) “चित्पतिर्मा पुनातु वाक्पतिर्मा पुनातु।”

Here, in this Vedic passage, who are called চিত্‌পতি and বাক্‌পতি?

ওপৰত উল্লেখ কৰা বৈদিক উদ্ধৃতিটোত কাক চিত্‌পতি আৰু বাক্‌পতি বুলি কোৱা হৈছে?

7. Write the meaning of any two Mantras of the following :

5×2=10

তলৰ মন্ত্ৰসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ অৰ্থ লিখাঁ :

- (a) ত্ৰীণি চ্চন্দাংসি কবযো বি য়েতিরে

পুৰুষৰূপং দৰ্শিতং বিশ্বচৰ্চক্ষণম্।

আপো বাতা অৰ্ষধযস্তান্যে-

কস্মিন্ ভুবন আৰ্পিতানি॥

- (b) ये पर्वताः सोमपृष्ठा आप उतानशीवरीः।
वातः पर्जन्य आदग्निस्ते क्रव्यादमशीशमन्॥
- (c) सत्येनोत्तमिता भूमिः सूर्येणोत्तमिता द्यौः।
ऋतेनादित्यास्तिष्ठन्ति दिवि सोमो अधि श्रितः॥
- (d) या आपो दिव्या उत वा स्रवन्ति
खनित्रिमा उत वा याः स्वयंजाः।
समुद्रार्था याः शुचयः पावकास्ता
आपो देवीरिह मामवन्तु॥

8. Answer any one of the following :

10

তলৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Write a note on the importance of plants and animals in the preservation of ecosystem.

পৰিবেশ-তন্ত্ৰৰ সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত গছ-গছনি আৰু
জীৱ-জন্তুসমূহৰ প্ৰয়োজনীয়তা সম্পৰ্কে এটি টোকা লিখা।

- (b) Write a note on the role of the sun in healing the diseases as discussed in your prescribed Vedic text.

তোমাৰ বৈদিক পাঠ্যাংশত বৰ্ণনা কৰা অনুসৰি সূৰ্যই
কেনেদৰে ৰোগ নিৰাৱণৰ ক্ষেত্ৰত ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে,
আলোচনা কৰা।

(6)

UNIT—III

(Environmental Awareness in Classical
Sanskrit Literature)

(Marks : 30)

9. Answer the following :

1×3=

তলত দিয়াসমূহৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) On the bank of which river was the hermitage of sage Kanva situated?

কণ্ণমুনিৰ আশ্রম কোনখন নদীৰ তীৰত অৱস্থিত আছিল ?

(b) Who was the author of the *Arthaśāstra*?

‘অৰ্থশাস্ত্ৰ’ৰ ৰচক কোন আছিল ?

(c) What is the meaning of ‘*Rtusamhāra*’?

‘ঋতুসংহাৰ’ মানে কি ?

10. Write the names of two *Adhikaraṇas* of the *Arthaśāstra*.

2

‘অৰ্থশাস্ত্ৰ’ৰ দুটা অধিকৰণৰ নাম লিখাঁ।

1. Answer any one of the following :

5

তলৰ যি কোনো এটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Explain fully :

বহলাই ব্যাখ্যা কৰাঁ :

प्रत्यक्षाभिः प्रपन्नस्तनुभिरवतु वस्ताभिरष्टाभिरीशः।

(b) Write the meaning of the verse :

শ্লোকটিৰ অৰ্থ লিখাঁ :

ন খলু ন খলু বাণ: সন্নিপাত্যোऽयमस्मिन्
 मृदुनि मृगशरीरे तूलराशाविवाग्निः।
 क्व बत हरिणकानां जीवितं चातिलोलं
 क्व च निशितनिपाता वज्रसाराः शरास्ते ॥

12. Answer any two of the following :

10×2=20

তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখাঁ :

(a) Discuss how Kālidāsa has portrayed the beauty of seasons in his *Rtusamhāra*.

কালিদাসে তেওঁৰ 'ঋতুসংহাৰ' কাব্যত কেনেকৈ বিভিন্ন ঋতুৰ সৌন্দৰ্যৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰিছে, আলোচনা কৰাঁ।

(b) Discuss the methods adopted for plantation of trees in the Purāṇas as a pious activity.

পুত্ৰকৰ্ম হিচাপে বৃক্ষৰোপণৰ যিবোৰ পদ্ধতি পুৰাণসমূহত আলোচিত হৈছে, সেই বিষয়ে লিখাঁ।

- (c) Write a note on the utility of plantation of new trees and preservation of old trees as royal duty of king as delineated in the *Arthaśāstra*.

বজ্জাব কৰ্তব্য হিচাপে নতুন গছ-গছনিৰ ৰোপণ আৰু পুৰণি গছ-গছনিৰ সংৰক্ষণৰ যি উপযোগিতাৰ বিষয়ে 'অৰ্থশাস্ত্ৰ'ত আলোচিত হৈছে, সেই বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

- (d) Write a note on the various types of water canals for irrigation as discussed in Sanskrit literature.

সংস্কৃত সাহিত্যত আলোচিত হোৱা জলসিঞ্চনৰ বাবে ব্যৱহৃত জল-পৰিবাহিকাসমূহৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।